

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Zákon o hlavnom meste a zákon o odpadoch ustanovuje Bratislave povinnosť zabezpečovať zber, odvoz a likvidáciu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, ktorú upraví vo svojom všeobecne záväznom nariadení. Podmienky nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi upravilo hlavné mesto vo svojom všeobecne záväznom nariadení č. 6/2020 zo dňa 25.06.2020.

SŽP predkladá návrh novely tohto nariadenia v súvislosti s novelou vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, podľa ktorej vyplynula hlavnému mestu povinnosť zaviesť triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov z kuchýň domácností od 01.01.2023, tiež v tomto termíne povinnosť zabezpečiť dostupnosť ku kontajnerom na triedený odpad papiera, skla, plastov, kovov a kompozitných obalov tak, aby v komplexnej bytovej výstavbe boli kontajnery na tieto povinne zbierané zložky pri kontajneroch na zmesový odpad a v zástavbe rodinných domov, aby bola vzdialenosť k triedenému zberu 0 m, najďalej k premiestňovaniu zberných nádob zmesového odpadu.

OŽP obstaralo na účely zavedenia biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností štúdiu, ktorá má navrhnúť systém zberu a prepravy tohto odpadu na účely jeho zhodnotenia, ako aj navrhnúť zariadenie na spracovanie tohto odpadu a vytypovať lokalitu, na ktorej má byť zariadenie vybudované. Súčasťou štúdie je zrealizovanie pilotného projektu, ktorý sa pripravuje na október 2021 v mestskej časti Bratislava – Lamač. Štúdiu má byť odovzdaná do 31.07.2021.

Oddeleným zberom tohto odpadu sa teoreticky predpokladá zníženie množstva zmesového odpadu asi o 30%, čo bude mať vplyv na zníženie počtu zberných nádob, kontajnerov, prípadne interval odvozu, v dôsledku čoho sa zníži výber miestneho poplatku, ktorý sa určuje ako súčin frekvencie odvozov, sadzby a objemu zbernej nádoby, ktorú poplatník užíva v súlade so zavedeným systémom zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov. Pokles miestneho poplatku bude pozvoľný, keďže sa bude systém zberu na jednotlivé mestské časti Bratislavy zavádzať postupne v priebehu roka.

Zavedením triedeného zberu kuchynského odpadu sa zvýšia náklady na tento zber, ktoré súvisia s nákupom odvetratelných košíkov do domácností, kompostovateľných vreciek, nových špecifických zberných nádob, ich distribúciou, zabezpečením zberu a prepravy do zariadenia na spracovanie tohto odpadu materiálovým spôsobom alebo zhodnotením v bioplynovej stanici mimo územia Bratislavy do času, pokiaľ nebude takéto zariadenie vybudované na území Bratislavy. Nie je povolené tento odpad po danom termíne naďalej zmiešavať so zmesovým odpadom a vozit' ho do spaľovne vo Vlčom hrdle.

Nový systém zberu si vyžaduje prehodnotenie sadzby miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, a zmenu zmluvy so zberovou spoločnosťou v súvislosti so zmenou systému zberu a zmenených nákladov v súvislosti s pripravovaným systémom zberu. Pilotný projekt bude financovaný z iných zdrojov, napr. z Environmentálneho fondu, z ktorého hlavné mesto získalo finančné prostriedky výsledky triedenia za rok 2020. Pri zavádzaní zberu kuchynského odpadu sa zvýši nárast administratívy najmä na oddelení miestnych daní, poplatkov a licencií magistrátu v súvislosti s so zmenou v systéme zberu, vedeného v IS NORIS a zabezpečením dodania zberných nádob, a zmeny počtu zberných nádob, kontajnerov, intervalov odvozu zmesového odpadu.

Povinnosť zabezpečiť dostupnosť obyvateľom k triedenému zberu je riešená už v súčasnosti zavedením vrecového triedeného zberu v individuálnej bytovej zástavbe. Systém zberu si bude vyžadovať doriešiť do určeného termínu dostupnosť k triedenému zberu skla, ktorý po zavedení vrecového triedeného zberu ostáva na bývalých zberných hniezdach. Dostupnosť k triedenému zberu v komplexnej bytovej výstavbe je riešená v § 6 všeobecne záväzného nariadenia, na základe ktorého OMDP a OŽP upozornilo správcov bytových domov a ostatných budov na bývanie, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov na povinnosť doobjednať si kontajnery na triedený odpad ku kontajnerom na zmesový odpad do 1.1.2023, vyhradiť si a zabezpečiť priestor na ich umiestnenie v súlade so stavebným zákonom. Tieto zmeny nemajú vplyv na miestny poplatok vzhľadom na to, že systém triedeného zberu tohto vyhradeného prúdu odpadov je financovaný prostredníctvom spoločnosti Natur-pack, a.s., vo vzťahu k rozšírenej zodpovednosti výrobcov.

Ďalšie úpravy novely spočívajú v úprave zavedenia systému zberu stromčekov vyhradením priestoru na osadenie drevených ohrádok, zavedenie zberu jedlých olejov a tukov na stanovištiach kontajnerov, postupným rozšírením zberu na rodinné domy, úpravy terminológie. Tieto zmeny nebudú mať vplyv na zmenu miestneho poplatku.

Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1.

Zosúladenie s terminológiou podľa katalógu odpadov.

K bodu 2.

Doplnenie zložiek komunálnych odpadov v rámci triedeného zberu zavedenom na území Bratislavy o biologicky rozložiteľný kuchynský odpad z domácností.

K bodu 3.

Vrecový triedený zber v individuálnej bytovej zástavbe je zavedený len pre papier a plasty zbierané spolu s kovmi a kompozitnými obalmi. Sklo sa zbiera na bývalých zberných hniezdach do „zvonových kontajnerov“.

K bodu 4.

Umožnenie v systéme zberu osadenie drevených ohrádok, vymedzenie priestoru na účely zhromažďovania, napr. vianočných stromčekov.

K bodu 5.

Zmena terminológie podľa novely zákona o odpadoch, v texte sa používa zmesový odpad.

K bodu 6.

Úprava ustanovenia z dôvodu postupného zavádzania zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v jednotlivých mestských častiach Bratislavy do konca roku 2022, a tým postupnej zmeny spôsobu energetickeho zhodnocovania tohto odpadu na materiálové zhodnocovanie.

K bodu 7.

Na webovej stránke hlavného mesta je povinné zverejňovať podrobný popis zavedeného systému zberu, samozrejme s aktualizáciou. Nevyžaduje sa to zdôrazniť.

K bodu 8.

Doplnenie, že dezinfekcia zberných nádob sa vykonáva z miestneho poplatku len pre kontajnery určené na zmesový odpad.

K bodu 9.

Doplnenie práva pôvodcov držiteľov komunálnych odpadov na zber a prepravu kuchynského odpadu z domácností na účely jeho zhodnotenia.

K bodu 10.

Upresnenie, že zber a preprava sa nevykonáva v týchto dňoch.

K bodu 11.

V zmysle stavebného zákona, každá stavba má mať vyhradený priestor na nádoby na odpadky. Ide o doplnkovú funkciu k hlavnej funkcii stavby. Neurčuje ani hlavné mesto ani mestská časť, ale je to určené projektom v stavebnom konaní, príp. sa vyžaduje súhlas vlastníka pozemku alebo v prípade budovania stojiska podlieha ohláseniu drobnej stavby na stavebnom úrade.

K bodu 12.

Doplnenie paragrafov, ktoré súvisia so zapojením sa do systému zberu v nadväznosti na zavedenie zberu kuchynského odpadu.

K bodu 13.

Umožňuje zmenu nielen typu a počtu nádob, ale aj interval odvozu.

K bodu 14.

Technické vymedzenie pojmu na účely sprístupnenia uzamknutého stanovišťa oprávnenej osobe ku kontajnerom, to znamená, že správca v takomto prípade nemusí sprístupňovať kontajnery na manipuláciu s nimi otváraním stanovišťa.

K bodu 15.

Upresnenie na základe praxe, podľa ktorej oprávnená osoba dohodne odvozné miesto, ktoré nie je totožné so stanovišťom.

K bodu 16.

Doplnenie paragrafov, ktoré súvisia so zapojením sa do systému zberu v nadväznosti na zavedenie zberu kuchynského odpadu.

K bodu 17.

Upresnenie na akom tlačive sa podáva oznámenie o vzniku, zmene a zániku poplatkovej povinnosti, a uvedenie miesta, na ktorom sa tlačivo nachádza.

K bodu 18.

Doplnenie paragrafov, ktoré súvisia so zapojením sa do systému zberu v nadväznosti na zavedenie zberu kuchynského odpadu.

K bodu 19.

Ustanovuje povinnosť správcovi nehnuteľnosti podať oznámenie o zmene poplatkovej povinnosti v súlade so zákonom o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

K bodu 20.

Doplnenie paragrafov, ktoré súvisia so zapojením sa do systému zberu v nadväznosti na zavedenie zberu kuchynského odpadu.

K bodu 21.

Doplnenie paragrafu v súvislosti so zavedením kuchynského odpadu a upresnenie, v akých prípadoch je možné požiadať o dočasné prerušenie v systéme zberu.

K bodu 22 až 24.

Zosúladenie s VZN č. 13/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre umožnenie dočasnej úpravy zberu a prepravy z nehnuteľností slúžiacich na individuálnu rekreáciu z dôvodu neužívania nehnuteľnosti v zimných mesiacoch.

Umožnenie dočasného prerušenia odvozu odpadu z nehnuteľnosti užíwanej na individuálnu rekreáciu z dôvodu jej nevyužívania v zimných mesiacoch, netýka sa celoročne užívaných nehnuteľností, ktoré sú evidované na LV ako chata, ale ide o trvalé užívanie. Uvádza sa, aké sú požadované doklady, ktorými žiadateľ preukáže skutočnosť, že sa na nehnuteľnosti nezdržiava viac ako 90 dní.

K bodu 25 a 28.

Zavedením zberu kuchynského odpadu sa oddelí zo zmesového odpadu približne 30%, preto je potrebná aj úprava, prepočet pomeru pôvodcov na jednotlivé zberné nádoby/kontajnerov na zmesový odpad vrátane polopodzemných kontajnerov. Počet osôb bol prepočítaný ako 1/3 osôb pripadajúcich na zbernú nádobu, kontajner v súčasnosti a po zavedení zberu kuchynského odpadu.

K bodu 26.

Ide o prenesenie zodpovednosti za čistotu na stanovišti kontajnerov umiestnených na spoločných stanovištiach zriadených pre rodinné domy na užívateľov kontajnerov.

K bodu 27.

V praxi sa preukázalo, že je efektívnejšie, aby žiadateľ najskôr preveril so spoločnosťou OLO a.s., či je možné žiadosti o použitie polopodzemných kontajnerov vyhovieť z hľadiska zabezpečovania manipulácie s polopodzemnými kontajnermi a odvozu odpadu.

K bodu 29.

Úprava súvisí so zavedením zberu triedeného odpadu papiera, plastov zbieraných spolu s kovmi a kompozitnými obalmi z rodinných domov na celé územie Bratislavy.

K bodu 30.

Upresnenie, že pôvodcovia na triedený zber majú nárok minimálne na 2 kusy na mesiac na každú zbieranú komoditu na nasledujúcich 12 mesiacov vopred.

K bodu 31.

Zosúladenie s novelou vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch, podľa ktorej je s účinnosťou od 1.1.2023 miestom pre triedený zber stanovište kontajnerov na zmesový odpad.

K bodu 32.

Doplnenie, že stanovištia určené ide rodinné domy, ktoré nie sú dostupné zvozovej technike zberovej spoločnosti.

K bodu 33.

Vkladá sa nové ustanovenie § 13a, ktoré upravuje zavádzaný systém zberu kuchynského odpadu čo do typu zbernej nádoby, požiadaviek na vrecká na zber, interval odvozu, s rozlíšením jednotlivých typov stavieb a počtu osôb, miesto na umiestnenie zbernej nádoby, informáciou čo do zberu patrí, a čo nie.

K bodu 34.

Formálna úprava z dôvodu vloženia nového paragrafového znenia.

K bodu 35.

Určenie miesta na umiestnenie zbernej nádoby na zber jedlých olejov a tukov z domácností. Systém bude rozširovaný postupne na územie Bratislavy.

K bodu 36.

Podmienky pre zber olejov, čo do nádoby patrí, a čo nie.

K Čl. II

Na účely prehľadnosti všeobecne záväzného nariadenia sa navrhuje, aby mestské zastupiteľstvo splnomocnilo primátora na vyhlásenie úplného znenia.

K Čl. III

Ustanovenie upravuje účinnosť VZN.